

ΕΝΤΥΠΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΝΟΥ

Η ενσωμάτωση του χώρου πρασίνου στη διδασκαλία, δημιουργεί μαθησιακές εμπειρίες και ευκαιρίες για την επανασύνδεση του ατόμου με τη φύση, την ενίσχυση της βαθύτερης κατανόησης της περιβαλλοντικής αειφορίας και προάγει παράλληλα τη διαθεματική μάθηση. Η αξιοποίηση των χώρων πρασίνου ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης μπορεί να προσφέρει πρακτικές εμπειρίες και γνώσεις στους μαθητές/μαθήτριες να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος ειδικότερα της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη, αλλά και στο πλαίσιο των Αναλυτικών Προγραμμάτων των άλλων μαθημάτων.

Για την Προδημοτική και Δημοτική Εκπαίδευση το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει το ζήτημα για τον σχεδιασμό της Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΑΠΕΠ) του σχολείου. Για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση (ΜΓΕ) και τη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΜΤΕΕΚ) η διαμόρφωση του πράσινου χώρου μπορεί να αποτελέσει πρόγραμμα της σχολικής μονάδας.

Πρακτικές τεχνικές

Ποιες πρακτικές τεχνικές δημιουργίας, συντήρησης, αναβάθμισης και εκμετάλλευσης κήπων θα εφαρμόσετε και πώς θα τις ενσωματώσετε στη διδασκαλία σας;

(πχ. Συνοδευτική φύτευση – διερεύνηση βέλτιστων συνδυασμών συνοδευτικών φυτεύσεων και πρακτική επαλήθευση, Φύτευση ενδημικών φυτών – έρευνα για τα ενδημικά φυτά της περιοχής και του τόπου μας και των πλεονεκτημάτων τους έναντι της φύτευσης άλλων φυτών, Προστασία της άγριας ζωής – δημιουργία ενδιαιτημάτων, φωλιών, ξενοδοχείων εντόμων για την ενίσχυση των πληθυσμών των πουλιών, των πεταλούδων, της μέλισσας, Κομποστοποίηση – χρήση ψηφιακών εφαρμογών για την εκμάθηση των μυστικών της κομποστοποίησης και εφαρμογή compost data sensor app, κ.λπ)

Κατά την εφαρμογή του προγράμματος, οι μαθητές μας θα αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες και με γνώμονα το ρητό «μαθαίνεις, κάνοντας...», θα εισαχθούν σύγχρονες πρακτικές και τεχνικές για την κηποτεχνία, τον σχεδιασμό κήπου, την τοπιολόγηση, τις καλλιέργειες και τη δεντροκομία που είναι κατάλληλες για τον μεσογειακό κήπο.

Με τη φύτευση ενδημικών φυτών, τα παιδιά μας θα μάθουν την αξία τους και τα πλεονεκτήματα τους έναντι των ξενικών φυτών. Θα μάθουν επίσης την άμεση σχέση των φυτών αυτών με την ταυτότητα του τόπου μας, την καταγωγή μας, την ιστορία και τον πολιτισμό μας.

Σε ότι αφορά τη φύτευση, τα παιδιά θα μάθουν ποια είναι η καλύτερη περίοδος φύτευσης καθώς και τους λόγους που δεν φυτεύουμε ολόχρονα, έτσι ώστε να περιορίζονται οι απώλειες, πετυχαίνοντας τα καλύτερα αποτελέσματα στην ανάπτυξη των φυτών.

Με τη δημιουργία και φιλοτέχνηση των φωλιών και ταϊσρών των πουλιών, στο μάθημα του Σχεδιασμού και Τεχνολογίας και Τέχνης, οι μαθητές μας θα μάθουν να σέβονται και να προστατεύουν τα πουλιά του τόπου μας. Παράλληλα ενισχύεται η βιοποικιλότητα και η διατήρηση των αναπαράγομένων ειδών που φωλιάζουν στην Κύπρο.

Παιδαγωγικές μέθοδοι

Ποιες παιδαγωγικές μεθόδους θα αξιοποιήσετε και με ποιον τρόπο; (Περιγράψτε τις δραστηριότητες και τον τρόπο με τον οποίο θα τις υλοποιήσετε.)

Μέσα από το σχέδιο αυτό θα εφαρμοστούν διάφορες παιδαγωγικές μέθοδοι. Το όλο εγχείρημα, εκ φύσεώς του, θα αντιμετωπιστεί ως project, δίνοντας την ευκαιρία στους μαθητές να εργαστούν με

την παιδαγωγική μέθοδο project, μια ανοικτή διεργασία μάθησης, που περιλαμβάνει πολλές άλλες παιδαγωγικές μεθόδους, με γνώμονα πάντα τις δεξιότητες και κυρίως τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων.

Μέσω και παράλληλα με τη μέθοδο project, θα χρησιμοποιηθούν οι εξής παιδαγωγικές μέθοδοι:

Καταιγισμός ιδεών-ιδεοθύελλα (brainstorming): Έχει ήδη χρησιμοποιηθεί από τη διδάσκουσα του μαθήματος των Φυσικών Επιστημών, αφού μέσω της μεθόδου αυτής οι μαθητές έδωσαν τις δικές τους ιδέες για τη διαμόρφωση του χώρου, υπέβαλαν τις δικές τους προτάσεις, έκαναν ακόμα και ζωγραφιές για να απεικονίσουν το πώς φαντάζονται τον κήπο μετά την αναδιαμόρφωσή του. Η μέθοδος θα χρησιμοποιηθεί κατά τη διάρκεια του προγράμματος, ώστε να υπάρχει ποικιλία ιδεών και προτάσεων για την εξέλιξη και εφαρμογή του προγράμματος.

Διερευνητική μάθηση: Οι μαθητές μπαίνουν σε μια διαδικασία διερεύνησης του θέματος και του ζητούμενου, παρατηρώντας τα υφιστάμενα δεδομένα, π.χ. την κατάσταση του κήπου, τις ανάγκες και τα ζητούμενα για τη διαμόρφωση του κήπου. Σε δεύτερο στάδιο μοιράζονται τα «δεδομένα» που έχουν συγκεντρώσει και η διερεύνησή τους καταλήγει στην εξαγωγή συμπερασμάτων, χρήσιμων για την διαμόρφωση του πλάνου για τη δημιουργία του κήπου.

Ομαδοσυνεργατική μάθηση: Οι μαθητές, μέσω του Περιβαλλοντικού ομίλου που θα δημιουργηθεί συγκεκριμένα για τον σκοπό αυτό, θα συνεργαστούν ώστε, αρχικά να συνοψίσουν τα συμπεράσματα-γνώσεις που έχουν συγκεντρώσει μέσω της διερεύνησης που έχουν πραγματοποιήσει στο προηγούμενο στάδιο. Με βάση τα δεδομένα που θα έχουν συγκεντρώσει θα προσπαθήσουν, μέσω ομαδικής δουλειάς και με τακτές συναντήσεις με επίβλεψη των υπευθύνων, να καταλήξουν σε στρατηγικές-πλάνα για το σχεδιασμό και την εκτέλεση του προγράμματος (πώς θα διαμορφωθεί ο κήπος, με ποιο τρόπο θα συμβάλουν στην πραγμάτωση και συντήρηση του κήπου, πώς θα διαμορφωθούν οι ομάδες εργασίας που θα καθαρίζουν κλπ).

Σε πρακτικό στάδιο, οι μαθητές-επικεφαλές του Περιβαλλοντικού ομίλου, θα δημιουργούν και τις ομάδες εργασίας αλλά και τα ωράρια λειτουργίας των ομάδων συντήρησης του κήπου.

Βιωματική μάθηση: Σε επόμενο στάδιο και μετά τη διαμόρφωση των ομάδων εργασίας (αποτέλεσμα ομαδοσυνεργατικής μάθησης-συνεργασίας των μελών του ομίλου, των δασκάλων και των μαθητών), οι μαθητές θα κληθούν να μάθουν μέσω της μεθόδου της πρακτικής- Learn by doing. Θα λαμβάνουν μέρος στην καθημερινή συντήρηση και ανάπτυξη του κήπου, πρακτική που θα τους προσφέρει σημαντικότερες εμπειρίες, γνώσεις και δεξιότητες, όπως παρατήρηση, στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων που θα προκύπτουν, επίλυση καθημερινών προβλημάτων, λειτουργία και συντήρηση του έργου, συνεργασία και ομαδική δραστηριοποίηση κλπ.

Δραστηριότητες αξιοποίησης χώρου πρασίνου και ευθυγράμμιση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Καταγράψτε τις δραστηριότητες που προτίθεστε να υλοποιήσετε σχετικά με την αξιοποίηση του χώρου πρασίνου στη μαθησιακή διαδικασία και τη σύνδεσή τους με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

Ένα σημαντικό μέρος του κήπου είναι η υπαίθρια τάξη διδασκαλίας, η οποία θα αξιοποιείται για κάθε μάθημα, με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα.

Στις Φυσικές Επιστήμες, ο χώρος πρασίνου θα καταστεί ζωντανό εργαστήριο όπου θα διδάσκονται έννοιες/θέματα όπως: ο κύκλος ζωής των φυτών και ζώων, τα είδη φυτών (πόες, θάμνοι, δέντρα), η φωτοσύνθεση, η επικονίαση, ο κύκλος του νερού, η αλληλεξάρτηση των ζωντανών οργανισμών, οι μηχανισμοί προσαρμογής στο φυσικό περιβάλλον, τα βιοτικά και αβιοτικά στοιχεία, σπονδυλωτοί και ασπόνδυλοι οργανισμοί, η διαπνοή, τα οικοσυστήματα κ.ά.

Στα Μαθηματικά, θα καλλιεργηθούν διάφορες μαθηματικές δεξιότητες όπως: η εκτίμηση, η κατασκευή γραφικών παραστάσεων, η ανάλυση δεδομένων, η μέτρηση.

Στο μάθημα της Τέχνης, τα παιδιά θα μπορούν να εκφράσουν τις καλλιτεχνικές τους ανησυχίες μέσα στο φυσικό περιβάλλον παρατηρώντας και απεικονίζοντας. Μέσα στα πλαίσια δράσεων, θα μπορούν να γίνουν υπαίθριες καλλιτεχνικές εγκαταστάσεις και δημιουργία έργων με χρήση φυσικών υλικών από τον κήπο μας.

Στη Γεωγραφία, τα παιδιά θα μπορούν να παρατηρούν τις καιρικές συνθήκες, να μετρούν την υγρασία και τη θερμοκρασία, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα όργανα που έχουμε στα εργαστήρια μας. Παράλληλα στον χώρο αυτό μπορεί να διδακτεί η έννοια του κήπου, των παρτεριών, του λαχανόκηπου και της τοπιοτέχνησης.

Στο μάθημα Σχεδιασμός και Τεχνολογία, θα κατασκευαστούν φωλιές και ταΐστρες πουλιών και ταμπελίτσες με πληροφορίες για τα φυτά που θα είναι φυτεμένα στον κήπο μας.

Τέλος, στα μαθήματα της Γλώσσας, Λογοτεχνίας και Ιστορίας, με τη μελέτη κειμένων, ποιημάτων και ιστορικών πηγών, θα καλλιεργηθεί ο σεβασμός και η αγάπη για το πράσινο και θα αναδειχθεί η σχέση του λαού με τη μεσογειακή βλάστηση.

Ποιες ικανότητες STEAME θα επιδιώξετε να αναπτυχθούν μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος;

Όπως η προσέγγιση STEAME διδάσκει τους πέντε κλάδους (Επιστήμη, Τεχνολογία, Μηχανική, Τέχνη, Μαθηματικά, Επιχειρηματικότητα/Περιβάλλον) ως μια οντότητα κι όχι ξεχωριστά, έτσι κι εμείς οι εκπαιδευτικοί, αξιοποιώντας τον κήπο μας, θα διδάξουμε πολλές έννοιες και θέματα ως οντότητα κι όχι ξεχωριστά.

Μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος, θα επιδιώξουμε να καλλιεργήσουμε βασικές ικανότητες STEAME όπως είναι η ανάπτυξη έρευνας, διάλογου, κριτικής σκέψης, η επικοινωνία, η επίλυση προβλημάτων, η συνεργασία και η δημιουργικότητα.

Στόχος μας είναι οι μαθητές μας να μπορούν να «μαθαίνουν κάνοντας...», να αποκτήσουν δεξιότητες, στάσεις, αξίες, εμπειρίες αλλά και να μπορούν να προτείνουν καινοτόμες λύσεις στα προβλήματα της κοινωνίας και του πραγματικού κόσμου.

Ενημέρωση/Επιμόρφωση

Πώς θα ενημερωθούν τα άτομα που εργάζονται στη σχολική σας μονάδα (εκπαιδευτικοί, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, φροντιστές, φροντίστριες, υπεύθυνα άτομα κυλικείου κ.λπ) σε θέματα που αφορούν τον σχεδιασμό, τη δημιουργία, τη συντήρηση και την εκμετάλλευση χώρων πρασίνου;

Όπως προαναφέρθηκε, θα δημιουργηθεί Περιβαλλοντικός όμιλος, που θα αποτελείται από εκπαιδευτικούς και μαθητές του σχολείου μας. Αυτός, θα είναι υπεύθυνος, σε τακτά χρονικά διαστήματα, να συνεδριάζει και να ενημερώνει σε συγκεντρώσεις τους μαθητές και όλους τους εργαζόμενους της σχολικής μονάδας, σε ότι αφορά την πορεία της υλοποίησης του έργου. Επίσης, θα δημιουργηθούν σχετικές αφίσες, οι οποίες θα αναρτηθούν σε διάφορα μέρη του σχολείου. Τέλος, θα παραχθεί ένα τρίπτυχο ενημερωτικό φυλλάδιο, το οποίο θα διανεμηθεί στα σπίτια των μαθητών και των υπόλοιπων σπιτιών της γειτονιάς, με στόχο την ενημέρωση για το πρόγραμμα, το έργο που γίνεται και την αξία του για το σχολείο και τη γειτονιά.

Συμμετοχή και Δράση

Πώς θα διασφαλισθεί η συμμετοχικότητα και η συνεργασία για την υλοποίηση του προγράμματος (μαθητές, μαθήτριες, εκπαιδευτικοί, γονείς, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, υπάλληλοι κυλικείου, φροντιστές/φροντίστριες, γονείς, Σύνδεσμος Γονέων κ.λπ.) στη δημιουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του χώρου πρασίνου; (Περιγράψτε τις δραστηριότητες εμπλοκής και συμμετοχής)

Η συμμετοχικότητα θα διασφαλιστεί με τη σωστή ενημέρωση και το καθορισμένο κυλιόμενο πρόγραμμα κατά το οποίο όλες οι τάξεις του σχολείου θα επισκέπτονται τον κήπο, με στόχο τη συντήρηση, καθαρισμό και εκμετάλλευση του χώρου. Συγκεκριμένα θα γίνεται ο καθαρισμός από απορρίμματα, η απομάκρυνση των ζιζανίων, θα επιβεβαιώνεται ότι γίνεται σωστά το πότισμα. Παράλληλα θα γίνεται η αξιολόγηση της συμμετοχής και δράσης της κάθε τάξης, από τον Περιβαλλοντικό όμιλο με επιβράβευση. Σημειώνεται ότι το γραμματειακό προσωπικό, το βοηθητικό προσωπικό, οι υπάλληλοι του κυλικείου και οι φροντίστριες θα συνεχίσουν το έργο τους και θα μας στηρίζουν στην όλη μας προσπάθεια.

Δεξιότητες ζωής

Καθορίστε τις δεξιότητες καλλιέργειας και συντήρησης χώρων πρασίνου που αναμένετε να κατακτήσουν οι μαθητές/μαθήτριες, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θα κατακτηθούν οι δεξιότητες αυτές (φύτευση, πότισμα, ξεχόρτισμα, συγκομιδή, διάθεση και επεξεργασία τελικού προϊόντος, ομάδες εργασίας, υπευθυνότητες, ημέρες εργασίας με την κοινότητα κ.λπ.)

Μέσα από αυτό το έργο, οι μαθητές του σχολείου μας θα αποκτήσουν δεξιότητες ζωής τόσο για την καλλιέργεια όσο και για τη συντήρηση του χώρου. Θα μάθουν φύτευση, πότισμα, κλάδεμα, ξεχόρτισμα, συγκομιδή, διάθεση και επεξεργασία τελικού προϊόντος, ομάδες εργασίας και υπευθυνότητες, μιας και θα εμπλέκονται σε κάθε φάση δημιουργίας και συντήρησης του κήπου. Οι μαθητές μας, θα αξιολογούν την πορεία του έργου, συζητώντας τι πήγε καλά και τι θα μπορούσε να βελτιωθεί. Αυτή η ανατροφοδότηση βοηθά στην καλλιέργεια κριτικής σκέψης και στη βελτίωση μελλοντικών δράσεων.

Τοπική κοινότητα και ευρύτερη κοινωνία: Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι κατεξοχήν πρόγραμμα διαγενεακής επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλεπίδρασης. Αναφερθείτε συγκεκριμένα στα πιο κάτω ερωτήματα πώς θα το επιτύχετε.

Με τη στήριξη, τη συνεργασία και την καθοδήγηση της κ. Μαρίας –αρχιτέκτονα τοπίου, του πελεκάνου, των κηπουρών και των ατόμων της τοπικής αγοράς αλλά και τους ειδικούς περιβάλλοντος, θα πραγματοποιηθούν ενημερωτικές διαλέξεις έτσι ώστε οι μαθητές να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους στη δημιουργία, καλλιέργεια και συντήρηση κήπου. Θεωρούμε ότι μέσω του προγράμματος και όλων των δράσεων που θα οργανωθούν σχετικά με αυτό, η τοπική κοινωνία θα αποκομίσει πολλά. Θα γίνει διάχυση γνώσεων μέσω των μαθητών και του τρίπτυχου που θα διανεμηθεί.

Συνεργασίες και συνέργειες

Προσδιορίστε τις συνεργασίες που προτίθεστε να αναπτύξετε με φορείς και οργανισμούς για τη δημιουργία, τη συντήρηση και την προστασία του χώρου πρασίνου (πχ οργάνωση εθελοντικών προγραμμάτων καθαρισμού και συντήρησης, συνεργασία με επαγγελματίες, επιστήμονες, γονείς κ.λπ., για ενημέρωση για τα είδη φυτών, τη διαδικασία φύτευσης, κητοπροστασίας, καλλιέργειας κ.λπ.)

Στόχος μας είναι να συνεργαστούμε με φορείς, οργανισμούς, χορηγούς και πολλούς από την τοπική αγορά για τη δημιουργία, τη συντήρηση και την προστασία του χώρου πρασίνου. Θα γίνει προσπάθεια οργάνωσης εθελοντικών δράσεων/δραστηριοτήτων με τον Σύνδεσμο Γονέων σε πρωινό χρόνο, παραδείγματος χάριν κατά τη φύτευση, τη δημιουργία μονοπατιού, τον καθαρισμό, του μπογιατίσματος τοίχου, του βερνικώματος της ξυλείας και την τοποθέτηση ταϊστρών, στη φάση της δημιουργίας του κήπου. Θα οργανωθούν σεμινάρια που θα γίνονται στον σχολικό μας χώρο και θα απευθύνονται στους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές μας και τους γονείς τους. Τα σεμινάρια θα τα προσφέρουν οι εμπλεκόμενοι φορείς, όπως για παράδειγμα οι κηπουροί, η τοπιοτέχνης,

μελισσοκόμοι και περιβαλλοντολόγοι από τη CYMEPA με σκοπό την ενημέρωση, την επιμόρφωση και την καλλιέργεια περιβαλλοντικής κουλτούρας για αειφορία, για βιώσιμη ανάπτυξη.

Στη φάση της συντήρησης, θα οργανώσουμε ειδική επιτροπή που θα απαρτίζεται από μαθητές και γονείς, η οποία θα είναι υπεύθυνη να έρχεται στο σχολείο, μια φορά τη βδομάδα κατά τη διάρκεια των διακοπών των Χριστουγέννων και του Πάσχα και κατά τη διάρκεια του Αύγουστου , που το σχολείο είναι χωρίς μαθητές , μετά από συνεννόηση με τις φροντίστριες του σχολείου, οι οποίες έχουν στην κατοχή τους τα κλειδιά. Ο σκοπός της επίσκεψης θα είναι ,τα παιδιά με τους γονείς τους, να επιβεβαιώσουν ότι όλα τα φυτά του κήπου είναι σε άριστη κατάσταση, ότι το πότισμα γίνεται σωστά, ότι δεν υπάρχουν ζημιές/βανδαλισμοί από εξωσχολικούς και ότι το περιβάλλον του κήπου είναι καθαρό.